

Przeszło 66 miliardów złotych przekazała ARiMR polskiemu rolnictwu w ciągu pięciu lat naszego członk

29.04.2009.

29.04.2009 - Właśnie mija pięć lat od czasu, gdy Polska stała się członkiem Unii Europejskiej. Wejście do tej największej struktury gospodarczej i politycznej na świecie oznaczało m.in. możliwość skorzystania ze wszystkich instrumentów wspólnej polityki rolnej UE. Dzięki temu, do naszego kraju zaczęły trafiać poważne unijne środki pomocowe na rozwój polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich.

W Polsce instytucją odpowiedzialną za rozdysponowanie znacznej części tego wsparcia została Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która już wcześniej przekazywała na wieś tzw. środki przedakcesyjne. Od początku swojego istnienia, czyli od 1994 roku, Agencja przekazała łącznie 83,4 mld zł na wsparcie polskiego rolnictwa, przedsiębiorstw przetwórstwa żywności i rozwój obszarów wiejskich. Z tej kwoty 66,6 mld zł to środki unijne i krajowe wypłacone od maja 2004 roku do marca 2009 w ramach różnych unijnych programów pomocowych i z tytułu dopłat bezpośrednich (w tym 44,4 mld. zł pochodziło z UE). Przeciętne polskie gospodarstwo w ciągu tych 5 lat za pośrednictwem ARiMR otrzymało przeszło 26,6 tysiąca zł. Najwięcej pieniędzy przypadło na gospodarstwo w województwie Warmińsko Mazurskim, bo przeszło 66 tysięcy zł, a najmniej w Małopolskim gdzie przeciętna to ponad 8 tysięcy 200 zł. Ta skala rozdysponowanych środków odegrała bardzo ważną i pozytywną rolę w unowocześnieniu rolnictwa, przyczyniła się do poprawy rolniczych dochodów i przyspieszyła unowocześnianie obszarów wiejskich w Polsce.

W latach 1994-2002 ARiMR udzielała pomocy ze środków krajowych a od 2002 roku, jeszcze przed przyjęciem Polski do UE, w naszym kraju wdrażany był przedakcesyjny program na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich na lata 2002-2006 o nazwie SAPARD. Program ten wspierał przebudowę polityki rolnej w krajach kandydujących do UE, a głównym jego celem było przygotowanie instytucjonalno-prawne krajów – kandydatów do korzystania po akcesji z dużo większych funduszy unijnych. ARiMR została wyznaczona przez MRiRW do pełnienia funkcji agencji płatniczej dla tego programu. Poza efektami finansowymi i rzeczowymi SAPARD przyczynił się do sprawnego podjęcia przez ARiMR zarządzania funduszami unijnymi oraz pozwolił na właściwą absorpcję środków dostępnych po wejściu Polski do UE. W wyniku Programu SAPARD zakończono realizację ponad 22,7 tys. projektów, a ARiMR wypłaciła beneficjentom 4,5 mld zł, z czego niemal 3,24 mld zł już po akcesji Polski do UE.

Od maja 2004 roku, polskie rolnictwo mogło korzystać z innych form unijnych pomocy i budowy konkurencyjności europejskiego rolnictwa. Najważniejszym instrumentem wsparcia, biorąc zwłaszcza pod uwagę wielkość środków, jest system dopłat bezpośrednich. Polska, mimo wsparcia z budżetu krajowego, zaczynała wypłacać te dopłaty z niższego poziomu, w stosunku do obowiązującego w krajach „starej” Unii, ale z roku na rok wysokość wypłat wzrasta i w 2012 roku, unijne środki przeznaczone na płatności obszarowe będą takie same we wszystkich krajach wspólnoty. W ciągu pięciu lat obecności Polski w UE rolnicy otrzymali 37,6 mld zł z tytułu płatności bezpośrednich. Dopłaty te przysługują producentom rolnym posiadającym co najmniej 1 ha użytków rolnych utrzymywanych w tzw. dobrej kulturze rolnej. Ich wysokość jest uzależniona od rodzajów prowadzonych upraw. Co roku dopłaty takie otrzymuje około 1,4 mln rolników.

W latach w 2004 – 2006 wdrażany był przez ARiMR Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich, który wspierał społeczne, ekonomiczne i środowiskowe aspekty zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Agencja wypłaciła w ramach wsparcia z tego programu 11,34 mld zł. Najwięcej, około 3,7 mld zł otrzymali prowadzący działalność rolniczą na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Na wsparcie przeznaczone na dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej polscy rolnicy otrzymali z ARiMR około 2,43 mld zł.

W latach 2004 – 2006 ARiMR realizowała też dwa Sektorowe Programy Operacyjne. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” miał na celu poprawę konkurencyjności oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Natomiast zadaniem SPO „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004–2006” było dostosowanie nakładu połowowego do zasobów, a także odnowa i modernizacja floty rybackiej oraz ochrona i rozwój zasobów wodnych. SPO „Rolny…”. uruchomiony został w drugiej połowie 2004 r. ARiMR wdrażała 9 działań z tego Programu, a Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA) i Samorządy Województw (SW) - po 3 działania. Dzięki temu programowi na polska wieś trafiło łącznie 6,5 mld zł. Z tej kwoty ARiMR w ramach wdrażanych działań wypłaciła 5,3 mld zł, wyczerpując w 96,5% limit środków przewidzianych na ten program. Ponad trzy czwarte tej kwoty zostało przeznaczone na inwestycje w gospodarstwach rolnych, maksymalna kwota jaką mógł otrzymać jeden beneficjent i jedno gospodarstwo wynosiła 300 tys. zł, oraz na poprawę przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych.

W drugiej połowie 2004 r. uruchomiono także SPO „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb na lata 2004–2006”. Od uruchomienia tego Programu do końca marca 2009 r. ARiMR wypłaciła blisko 814 mln zł.

Od 2007 roku w Unii Europejskiej realizowany jest nowy program wsparcia dla obszarów wiejskich, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, który umożliwi kontynuację procesu modernizacji i rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej oraz wsi. Łączny budżet tego Programu to 17,2 mld euro, z czego 13,2 mld euro to środki z UE. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest agencją płatniczą dla wszystkich wydatków w ramach PROW 2007-2013 i podmiotem wdrażającym dla większości działań (13 z 21). Odpowiada także za wdrażanie pomocy technicznej w tym Programie. Niemal wszystkie działania realizowane przez ARiMR zostały uruchomione, a Agencja wypłaciła do tej pory wsparcie w wysokości 6,78 mld zł. Największe kwoty pomocy ARiMR przekazała dotychczas na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, tzw. ONW – 2,67 mld zł, renty strukturalne – około 1,7 mld zł oraz realizowane przez rolników programy rolnośrodowiskowe – około 1,5 mld zł. Kluczowy dla realizacji PROW 2007-13 jest rok obecny, gdyż ARiMR uruchomiła wszystkie zawarte w nim „działania” (poza rentami strukturalnymi). Dzięki temu w tym roku Agencja wypłaci, w ramach dopłat bezpośrednich jak i PROW 2007-13, rekordową kwotę prawie 20 miliardów złotych. / ARiMR